

MEMORANDUM O SARADNJI

između

INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

I

PUČKOG PRAVOBRANITELJA REPUBLIKE HRVATSKE

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Pučki pravobranitelj Republike Hrvatske (u daljem tekstu pod zajedničkim nazivom: „Strane“ i pojedinačnim „Strana“);

Sa željom jačanja prijateljskih odnosa i saradnje između Strana u oblasti zaštite prava građana i doprinosa zaštiti ljudskih prava i sloboda u svojim državama na principima ravnopravnosti i uzajamne koristi, a u skladu sa zakonima i propisima svojih država; sporazumjeli su se o sljedećem:

Član 1.

Cilj

Cilj ovog Memoranduma o saradnji je stvaranje organizacionih uslova za saradnju između Strana u oblasti zaštite prava građana, postupanja po žalbama i drugim aktivnostima koje se odnose na zadatke i svrhe rada svake Strane i na taj način doprinese zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 2.

1

Oblasti saradnje

Strane će saradivati u sljedećim oblastima:

1. Razmjena iskustava, najboljih primjera iz prakse i informacija koje se odnose na postupanje po žalbama i druge aktivnosti Strana koje one provode u okviru svojih mandata i nadležnosti, uključujući informacije o zakonodavnim aktivnostima i važnim odlukama koje donese svaka država;
2. Međusobno informisanje i pomoć u slučajevima kršenja prava i sloboda državljana Republike Hrvatske na teritoriji Bosne i Hercegovine i državljana Bosne i Hercegovine na teritoriji Republike Hrvatske o čemu Strane saznaju iz žalbi podnesenih njihovoj instituciji;
3. Pružanje međusobne pomoći u promociji i zaštiti ljudskih prava i sloboda građana u okviru nadležnosti Strana;
4. Strane će razmjenjivati informacije u skladu sa važećim zakonodavstvom u njihovim državama;
5. Međusobno pozivanje na relevantne konferencije, radionice, sastanke i druge događaje u oblasti promocije i zaštite ljudskih prava, zaštite građana i drugih tema koje spadaju u nadležnost Ombudsmena, a koje Strane organizuju;
6. Održavanje zajedničkih događaja na platformama Međunarodnog instituta Ombudsmena i drugih organizacija; i
7. Provođenje zajedničkih projekata i programa, organizovanje uzajamnih posjeta, stažiranja, obuka i radionica na kojima učestvuju predstavnici obje Strane u okviru razmjene iskustava i pružanja praktične pomoći u oblasti zaštite građana, postupanja po žalbama i drugih aktivnosti Strana koje one obavljaju u okviru svog mandata i nadležnosti i na taj način doprinose zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 3.

Provođenje Memoranduma

1. Aktivnosti opisane u ovom Memorandumu provodiće se kroz izradu posebnih planova, programa ili projekata između Strana. Ovi planovi, programi i projekti određiće ciljeve, finansijske planove i druge detalje koji se odnose na konkretne obaveze Strana;
2. Strane ili njihovi ovlašteni predstavnici će održavati povremene sastanke radi evaluacije Memoranduma o saradnji i određivanja novih pravaca saradnje kad to smatraju neophodnim;
3. Korespondencija i razmjena informacija obavljat će se na engleskom jeziku; i
4. Svaka strana određuje predstavnika koji će biti kontakt osoba:
U ime Institucije Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine kontakt osoba je Kabinet Institucije.

U ime Pučkog pravobranitelja Republike Hrvatske kontakt osoba je Služba za komunikaciju, saradnju i promociju ljudskih prava.

Član 4.

Finansiranje

1. Strane će finansirati zajedničku aktivnost u skladu sa ovim Memorandumom o saradnji ukoliko postoji uzajamna saglasnost u svakom konkretnom slučaju.
2. Strana koja šalje delegaciju, u pravilu, snosi vlastite troškove međunarodnog putovanja i smještaja tokom razmjene, a strana koja dočekuje delegaciju troškove obroka i lokalnog prevoza u programima razmjene i druge troškove koje Strane smatraju odgovarajućima. O ostalim detaljima koji se tiču troškova Strane će odlučivati za svaki pojedinačni slučaj.

Član 5.

Povjerljivost informacija

1. Strane poduzimaju odgovarajuće mjere radi razmjene dokumenata i informacija u okviru ovog Memoranduma o saradnji na osnovu propisa u svojim državama.
2. Navedene informacije ne smiju se dati trećoj strani bez prethodne saglasnosti druge strane.

Član 6.

Izmjene

Uz saglasnost obje Strane, ovaj Memorandum o saradnji se može izmijeniti i dopuniti odvojenim dokumentima koji su njegov sastavni dio, a stupaju na snagu kako je predviđeno ovim Memorandumom. Ove izmjene stupaju na snagu 30 dana od dana uzajamne saglasnosti.

Član 7.

Rješavanje sporova

Svaki spor koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma rješava se putem pregovora ili konsultacija između Strana. U slučaju svakog spora koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma, verzija teksta na engleskom jeziku smatra se mjerodavna.

Član 8.

Ostalo

1. Memorandum o saradnji nije međunarodni ugovor i ne stvara Stranama pravne obaveze.
2. Memorandum o saradnji stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi četiri (4) godine, s mogućnošću produžetka na razdoblje od još četiri godine, uz saglasnost obje Strane.

3. Bez obzira na uslove u članu 1, Memorandum o saradnji prestaje vrijediti po isteku 60 dana od dana prijema pisanog obavještenja jedne od Strana o njoj namjeri otkazivanja Memoranduma o saradnji.
4. Otkazivanje Memoranduma o saradnji neće ugroziti završetak tekućih aktivnosti i projekata koji se provode u skladu s Memorandumom, osim ako strane ne odluče drugačije.

Potpisano 09. decembra 2020. godine u Banja Luci/Sarajevu/Zagrebu u Bosni i Hercegovini/Republici Hrvatskoj u četiri originalna primjerka, na službenim jezicima ugovornih strana i engleskom. Za Instituciju Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine na srpskom, bosanskom, hrvatskom i engleskom jeziku, a za Pučkog pravobranitelja Republike Hrvatske na hrvatskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi primjerci podjednako mjerodavni.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine

Pućka pravobraniteljica Republike Hrvatske

Prof. dr Ljubinko Mitrović

Lora Vidović

Dr. Jasminka Džumhur

Nives Jukić

Ombudsmen/Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine
Омбудсмен/Омбудсман за људска права Босне и Херцеговине
Human Rights Ombudsman of Bosnia and Herzegovina

MEMORANDUM O SARADNJI

između

VISOKOG KOMESARA ZA LJUDSKA PRAVA RUSKE FEDERACIJE

i

INSTITUCIJE OMBUDSMANA ZA LJUDSKA PRAVA
BOSNE I HERCEGOVINE

Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, dalje u tekstu: Strane,

postupajući u okviru svojih ovlaštenja datih propisima država strana-potpisnica,

u naporu poboljšanja mehanizama zaštite ljudskih prava i jačanja demokracije u svojim državama,

smatrajući da je suradnja u oblasti ljudskih prava u interesu njihovih država,

u želji da doprinesu produbljivanju prijateljstva, povjerenja i međusobnog razumijevanja između naroda Rusije i Bosne i Hercegovine, dogovorili su se o sljedećem:

1. Strane će surađivati u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda građana Ruske Federacije i Bosne i Hercegovine, svaka u okviru svojih nadležnosti datih propisima država strana-potpisnica. U tom cilju, svaka strana će odgovoriti na zahtjeve druge strane u najkraćem mogućem roku koji obično nije duži od mjesec dana od primitka zahtjeva.

Za efikasno provođenje suradnje predviđene ovim Memorandumom, strane će imenovati fokalne točke za komunikaciju i koordinaciju, kao i razmjenu iskustava. Fokalne tačke ovog dokumenta su Odjel za međunarodnu suradnju Visokog komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Kabinet Institucije Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Radi ubrzanja komunikacije, Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine mogu primiti zahtjeve putem emaila i smatrati ih zvaničnim dokumentima.

2. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine će odmah obavijestiti jedni druge o slučajevima povreda ljudskih prava i sloboda građana Bosne i Hercegovine na teritoriji Ruske Federacije, kao i ruskih građana na teritoriji Bosne i Hercegovine temeljem uložениh žalbi.

3. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine u okviru svojih nadležnosti primat će i rješavati žalbe građana Ruske Federacije na teritoriji Bosne i Hercegovine i građana Bosne i Hercegovine na teritoriji Ruske Federacije.

4. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine razmjenjivat će informacije i literaturu u vezi sa zaštitom ljudskih prava i osnovnih sloboda, te oblicima i metodama njihove zaštite ukoliko njihovo otkrivanje nije ograničeno.

Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine će zajednički obavljati praktične radnje i istraživanja, organizovati naučne i praktične konferencije, seminare i obuke u cilju poboljšanja mehanizama aktivnosti ljudskih prava na lokalnom, regionalnom i državnom nivou.

5. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine će se međusobno ispomagati u saradnji sa stranim institucijama za ljudska prava/institucijama za ljudska prava, međunarodnim organizacijama i obavještavati jedni druge o organizovanim dešavanjima.

6. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine održavat će redovite bilateralne konsultacije o zaštiti i promidžbi ljudskih prava.

7. Visoki komesar za ljudska prava Ruske Federacije i Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine će zajednički pripremati i provoditi programe posjeta, stažiranja i drugih vrsta obuke radi razmjene iskustava na bilateralnoj i multilateralnoj razini, a također će se održavati sastanci između Visokog komesara za ljudska prava Ruske Federacije i Institucije Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, kao i pripadnika njihovog osoblja.

8. Amandmani i dodaci ovom Memorandumu mogu se vršiti uz uzajamnu saglasnost Visokog komesara za ljudska prava u Ruskoj Federaciji i Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

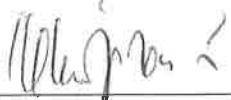
Oni se potpisuju u posebnim protokolima koji su sastavni dio ovog Memoranduma.

9. Ovaj Memorandum nije međunarodni ugovor i on ne daje stranama nikakva prava i obaveze regulirane međunarodnim pravom. Svi nesporazumi u vezi s primjenom i tumačenjem odredaba Memoranduma rješavat će se putem pregovora i konsultacija između strana. U slučaju spora u vezi s tumačenjem, primjenom ili provođenjem sadržaja Memoranduma, strane će se pozivati na englesku verziju.

10. Memorandum stupa na snagu od dana potpisivanja i važi sve do perioda od šest mjeseci nakon dana kad jedna strana dobije pisano obavještenje druge strane o njenoj namjeri da obustavi ovu aktivnost.

Potpisano 18. decembra 2019. godine u Moskvi u Ruskoj Federaciji u pet originalnih primjeraka na zvaničnim jezicima ugovornih strana – srpskom, bosanskom, hrvatskom, , ruskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični.

Institucija Ombudsmena za ljudska prava
Bosne i Hercegovine

Prof. dr Ljubinko Mitrović

Dr. Jasminka Džumhur

Nives Jukić

Visoka komesarica za ljudska prava
u Ruskoj Federaciji

Tatiana Moskalkova, Dr.

DECLARATION

ON COOPERATION OF OMBUDSMEN

IN THE AREAS OF THE ENVIRONMENT AND HUMAN RIGHTS

Ljubljana, 15 September 2017

1. The Ombudsmen from Bosnia and Herzegovina, Croatia, Montenegro, Kosovo, Macedonia, Slovenia, and Serbia assembled at the 4th international conference The Environment and Human Rights: Public Participation in Environmental Matters held on 15 September 2017 in Ljubljana:

- recognising that the right to a healthy living environment is a fundamental human right (third generation) and that all States should strive to adopt systemic measures to exercise them;
- considering that Ombudsmen receive and deal with petitions concerning environmental issues and bearing in mind their mission to protect human rights and freedoms in relation to state and local authorities, also in the area of environment;
- noting that the issues of safe, healthy and sound environment are closely related to the situation in the State's neighbourhood as well as to the transboundary and global context;
- noting that public participation in environmental and spatial decision-making in our States is below the desired level;

are unanimous that the undersigned Ombudsmen's Representatives establish closer cooperation regarding the environment, herewith establish a **Network of Ombudsmen for the Environment and Human Rights**.

2. The purpose of the Network shall be:

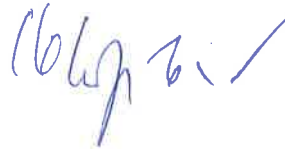
- to establish close cooperation between the Members of the Network;
- to exchange knowledge, findings, experience and good practices;
- to further develop forms of Ombudsmen's response in the area of environment;
- to act in concert and to provide mutual support in fulfilling the mission of the Ombudsmen in the area of environment.

3. Participation in the Network shall be voluntary.
4. Membership in the Network shall be open. Applications to join the Network shall be received by the Chair of the Network of Ombudsmen. Applications shall be decided upon unanimously by the Members.
5. The Network shall be open to cooperation with regional, European and international organisations that pursue similar objectives with regard to exercising the right to a healthy environment.
6. Cooperation shall be developed through regular annual forums, conferences or meetings of Representatives, topic-oriented meetings, joint visits to degraded areas, and exchange of knowledge, findings, documents, information and reports.
7. Language used at conferences shall be the official language of the host country with provided interpretation in one of the participating parties' languages.
8. The Network may establish working groups for specific issues.
9. Members of the Network shall adopt decisions by consensus.
10. Members of the Network shall agree on the Ombudsman to serve as the Network Chair for one-year term.
11. The Network shall have its headquarters with the Ombudsman chairing the Network of Ombudsmen.
12. The Chair of the Network of Ombudsmen shall present the positions and agreements adopted.

13. All Members of the Network shall bear their own costs relating to participation unless the Chair or other Members of the Network provide funding for the organisation of particular event.

14. The wording of the Declaration in its original version is in the English language.

Signatures of the Ombudsmen from:

Bosnia and Herzegovina:

Croatia:

Kosovo*:

Macedonia:

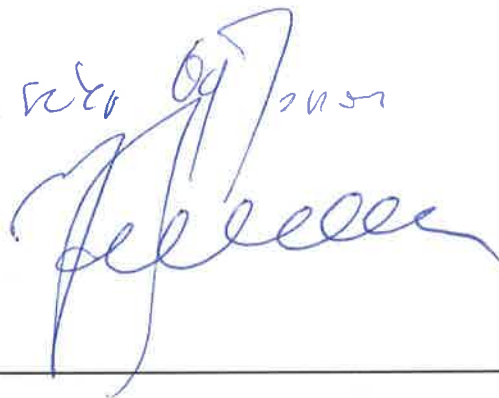
Montenegro:

Serbia:

Slovenia:

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Ombudsmen/Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine
Омбудсмен/Омбудсман за људска права Босне и Херцеговине
Human Rights Ombudsman of Bosnia and Herzegovina

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

IZMEĐU

ZAŠTITNIKA GRAĐANA (OMBUDSMANA) REPUBLIKE SRBIJE

I

INSTITUCIJE OMBUDSMANA ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

Zaštitnik građana (Ombudsman) Republike Srbije i Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu pod zajedničkim nazivom: „Strane“ i pojedinačnim „Strana“);

U želji da ojačaju prijateljske odnose i suradnju između Strana u oblasti zaštite prava građana i tako doprinesu zaštiti ljudskih prava i sloboda u svojim državama na načelima ravnopravnosti i uzajamne koristi, a u skladu sa zakonima i propisima svojih država;

sporazumjeli su se o sljedećem:

Član 1.

Cilj

Cilj ovog Memoranduma o razumijevanju je da stvori organizacione uvjete za suradnju između Strana u oblasti zaštite prava građana, postupanja po žalbama i drugim aktivnostima koje se odnose na zadatke i svrhe rada svake Strane i na taj način doprinese zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 2.

Oblasti suradnje

Strane će ostvarivati suradnju u sljedećim oblastima:

1. Razmjena iskustava, najboljih praksi i informacija koje se odnose na postupanje po žalbama i druge aktivnosti Strana koje one provode u okviru svojih mandata i nadležnosti uključujući informacije o zakonodavnim aktivnostima i važnim odlukama koje donese svaka država;

2. Obostrano informiranje i pomoć u slučajevima kršenja prava i sloboda državljana Republike Srbije na teritoriji Bosne i Hercegovine i državljana Bosne i Hercegovine na teritoriji Republike Srbije o kojima su Strane obaviještene putem žalbi podnesenih njihovoj instituciji;
3. Pružanje uzajamne pomoći u promociji i zaštiti ljudskih prava i sloboda građana u granicama nadležnosti Strana;
4. Strane će obavljati razmjenu informacija u skladu sa zakonodavstvom država Strana potpisnica;
5. Uzajamno pozivanje na konferencije, radionice, sastanke i druge događaje u oblasti promocije i zaštite ljudskih prava, zaštite građana i drugih tema u vezi sa nadležnošću ombudsmana koje Strane organiziraju;
6. Održavanje zajedničkih događaja na platformama Međunarodnog instituta ombudsmana i drugih organizacija; i
7. Provođenje zajedničkih projekata i programa, organiziranje uzajamnih posjeta, stažiranja, obuka i radionica na kojima učestvuju predstavnici obje Strane u okviru razmjene iskustava i pružanja praktične pomoći u oblasti zaštite građana, postupanja po žalbama i drugih aktivnosti Strana koje one obavljaju u okviru svog mandata i nadležnosti i na taj način doprinose zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 3.

Provođenje Memoranduma

1. Aktivnosti opisane u ovom Memorandumu o razumijevanju provodit će se kroz izradu posebnih planova, programa ili projekata između Strana. Ovi planovi, programi i projekti odredit će ciljeve, financijske planove i druge detalje koji se odnose na konkretne obveze Strana;
2. Strane ili njihovi ovlašteni predstavnici održavat će povremene sastanke radi evaluacije Memoranduma o razumijevanju i određivanja novih pravaca suradnje kad to smatraju neophodnim;
3. Korespondencija i razmjena informacija obavljat će se na srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku; i
4. Svaka strana određuje predstavnika koji će biti kontakt osoba:

U ime Zaštitnika građana (Ombudsmana) Republike Srbije, točka kontakta je Kabinet Zaštitnika građana.

U ime Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, točka kontakta je Kabinet.

Član 4.

Financiranje

1. Strane će financirati zajedničku aktivnost u skladu s ovim Memorandumom o razumijevanju ukoliko postoji uzajamna suglasnost u svakom konkretnom slučaju.
2. Strana koja šalje delegaciju, u pravilu, snosi svoje troškove međunarodnog putovanja i smještaja; tokom razmjene, strana koja dočekuje delegaciju snosi troškove obroka i svakog putovanja po gradu radi učešća u programima razmjene i druge troškove koje Strane smatraju odgovarajućima; o ostalim detaljima koji se tiču troškova Strane će odlučivati za svaki pojedinačni slučaj.

Član 5.

Povjerljivost informacija

1. Strane poduzimaju odgovarajuće mjere radi razmjene dokumenata i informacija u okviru Memoranduma o razumijevanju na osnovu zakonodavstva država Strana potpisnica.
2. Gore navedene informacije se ne smiju pružati trećoj strani bez prethodne pismene suglasnosti druge strane.

Član 6.

Izmjene

Obostranom suglasnošću Strana, ovaj Memorandum o razumijevanju se može izmijeniti i dopuniti odvojenim dokumentima koji su njegov sastavni dio, a stupaju na snagu na način predviđen ovim Memorandumom. Ove izmjene stupaju na snagu 30 dana od dana uzajamne suglasnosti.

Član 7.

Rješavanje sporova

Svaki spor koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma rješava se putem pregovora ili konsultacija između Strana. U slučaju svakog spora koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma jednako su mjerodavne verzije teksta na srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku.

Član 8.

Ostalo

1. Memorandum o razumijevanju nije međunarodni sporazum i ne stvara pravne obaveze Stranama.
2. Memorandum o razumijevanju stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi četiri (4) godine, s mogućnošću produžetka na period od još četiri godine, uz suglasnost obje Strane.

3. Bez obzira na uvjete u članu 1, Memorandum o razumijevanju prestaje da važi po isteku 60 dana od dana prijema pisanog obavještenja jedne od Strana o namjeri otkazivanja Memoranduma o razumijevanju.
4. Otkazivanje Memoranduma o razumijevanju neće ugroziti završetak tekućih aktivnosti i projekata koji se provode u skladu s Memorandumom, osim ukoliko strane ne odluče drugačije.

Potpisan 16. decembra 2019. godine u Beogradu, u Republici Srbiji, u ukupno osam originalnih primjeraka, za svaku ugovornu stranu u istom broju originalnih primjeraka svih zvaničnih jezika. Za Instituciju ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine u dva primjerka na srpskom jeziku (ekavskom i ijekavskom izgovoru) te bosanskom i hrvatskom jeziku. Za Zaštitnika građana (ombudsmana) Republike Srbije u dva primjerka na srpskom jeziku (ekavskom i ijekavskom izgovoru) te bosanskom i hrvatskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako mjerodavni.

mr Zoran Pašalić

**Zaštitnik građana (ombudsman)
Republike Srbije**

prof. dr. Ljubinko Mitrović

dr. Jasminka Džumhur

Nives Jukić

**Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i
Hercegovine**

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

između

INSTITUCIJE OMBUDSMANA ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

i

INSTITUCIJE OMBUDSMANA – KDK - TURSKE

Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Institucija Ombudsmana – KDK - Turske (dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom: „Strane“ i pojedinačnim „Strana“);

U želji da ojačaju prijateljske odnose i suradnju između Strana u oblasti zaštite prava građana i tako doprinesu zaštiti ljudskih prava i sloboda u svojim državama na principima ravnopravnosti i uzajamne koristi, a u skladu sa zakonima i propisima svojih država; sporazumjeli su se o sljedećem:

Član 1

Cilj

Cilj ovog Memoranduma o razumijevanju je da stvori organizacione uvjete za suradnju između strana u oblasti zaštite prava građana, postupanja po žalbama i drugim aktivnostima koje se odnose na zadatke i svrhe rada svake Strane i, na taj način, doprinese zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 2

Oblasti suradnje

Strane će surađivati u sljedećim oblastima:

1. Razmjena iskustava, najboljih primjera iz prakse i informacija koje se odnose na postupanje po žalbama i druge aktivnosti Strana koje one provode u okviru svojih mandata i nadležnosti uključujući informacije o zakonodavnim aktivnostima i važnim odlukama koje donese svaka država;
2. Međusobno informiranje i pomoć u slučajevima kršenja prava i sloboda državljana Republike Turske na teritoriji Bosne i Hercegovine i državljana Bosne i Hercegovine na teritoriji Republike Turske o čemu Strane saznaju iz žalbi podnesenih njihovoj instituciji;

3. Pružanje međusobne pomoći u promociji i zaštiti ljudskih prava i sloboda građana u okviru nadležnosti Strana;
4. Strane će razmjenjivati informacije u skladu sa zakonodavstvom važećim u njihovim državama;
5. Međusobno pozivanje na konferencije, radionice, sastanke i druge događaje u oblasti promocije i zaštite ljudskih prava, zaštite građana i drugih tema koje spadaju u nadležnost Ombudsmana koje Strane organizuju;
6. Održavanje zajedničkih događaja na platformama Međunarodnog instituta ombudsmana i drugih organizacija; i
7. Provođenje zajedničkih projekata i programa, organiziranje uzajamnih posjeta, stažiranja, obuka i radionica na kojima učestvuju predstavnici obe Strane u okviru razmjene iskustava i pružanja praktične pomoći u oblasti zaštite građana, postupanja po žalbama i drugih aktivnosti Strana koje one obavljaju u okviru svog mandata i nadležnosti i time doprinose zaštiti ljudskih prava i sloboda.

Član 3

Provođenje Memoranduma

1. Aktivnosti opisane u ovom Memorandumu provodiće se kroz izradu posebnih planova, programa ili projekata između Strana. Ovi planovi, programi i projekti odredit će ciljeve, finansijske planove i druge detalje koji se odnose na konkretne obaveze Strana;
2. Strane ili njihovi ovlašteni predstavnici će održavati povremene sastanke radi evaluacije Memoranduma o razumijevanju i određivanja novih pravaca suradnje kad to smatraju neophodnim;
3. Korespondencija i razmjena informacija obavljat će se na engleskom jeziku; i
4. Svaka strana određuje predstavnika koji će biti kontakt osoba:
U ime Institucija Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine kontakt osoba je Kabinet Institucije.
U ime Institucija Ombudsmana – KDK – Turske kontakt osoba je Odjeljenje za EU i vanjske odnose.

Član 4

Finansiranje

1. Strane će finansirati zajedničku aktivnost u skladu sa ovim Memorandumom o razumijevanju ukoliko postoji uzajamna saglasnost u svakom konkretnom slučaju.
2. Strana koja šalje delegaciju, u pravilu, snosi sopstvene troškove međunarodnog putovanja i smještaja tokom razmjene, strana koja dočekuje delegaciju snosi troškove obroka i lokalnog

prevoza u programima razmjene i druge troškove koje Strane smatraju odgovarajućima. O ostalim detaljima koji se tiču troškova Strane će odlučivati za svaki pojedinačni slučaj.

Član 5 Povjerljivost informacija

1. Strane preduzimaju odgovarajuće mjere radi razmjene dokumenata i informacija u okviru ovog Memoranduma o razumijevanju na osnovu propisa u svojim državama.
2. Navedene informacije ne smiju se dati trećoj strani bez prethodne suglasnosti druge strane.

Član 6 Izmjene

Uz suglasnost obiju Strana, ovaj Memorandum o razumijevanju se može izmijeniti i dopuniti odvojenim dokumentima koji su njegov sastavni dio, a stupaju na snagu na način predviđen ovim Memorandumom. Ove izmjene stupaju na snagu 30 dana od dana uzajamne saglasnosti.

Član 7 Rješavanje sporova

Svaki spor koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma rješava se putem pregovora ili konsultacija između Strana. U slučaju svakog spora koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Memoranduma, verzije teksta na engleskom jeziku smatra se mjerodavnom.

Član 8 Ostalo

1. Memorandum o razumijevanje nije međunarodni ugovor i ne stvara Stranama pravne obaveze.
2. Memorandum o razumijevanju stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi četiri (4) godine, s mogućnošću produžetka na period od još četiri godine, uz suglasnost obe Strane.
3. Bez obzira na uslove u članu 1, Memorandum o razumijevanju prestaje da važi po isteku 60 dana od dana prijema pisanog obavještenja jedne od Strana o njenoj namjeri otkazivanja Memoranduma o razumijevanju.
4. Okončanje važenja Memoranduma o razumijevanju neće ugroziti završetak tekućih aktivnosti i projekata koji se provode u skladu sa Memorandumom, osim ako strane ne odluče drugačije.

Potpisano 19. studenog 2019. godine u Istanbulu u Republici Turskoj u pet originalnih primjeraka, na zvaničnim jezicima ugovornih strana i engleskom jeziku. Za Instituciju Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom, a za Instituciju Ombudsmana – KDK – Turska na turskom i engleskom jeziku pri čemu su svi primjerci podjednako mjerodavni.

**Institucija Ombudsmana za ljudska prava
Bosne i Hercegovine**

_____
Nives Jukić

_____
Prof. dr Ljubinko Mitrović

_____
Dr. Jasminka Džumhur

**Glavni ombudsman
Republike Turske**

_____
Serif Malkoc

